

Popularny opis badań prowadzonych w ramach rozprawy doktorskiej

Celem badań prowadzonych w ramach przygotowywania rozprawy doktorskiej *Historia literatury polskiej po roku 1989 – (nowa) perspektywa genologiczna* jest określenie aktualnych sposobów pisania polskiej historii literatury. Współczesny stan polskiej nauki o literaturze często oddaje się poprzez użycie metafory „w przebudowie”, warto więc przyglądać się poszczególnym literaturoznawczym dziedzinom i zmianom w ich obrębie. W ramach moich badań planuję wskazać miejsce i rolę nowej historii literatury w polskim literaturoznawstwie oraz społeczno-kulturowej przestrzeni Polski po roku 1989.

Podejmuję się stworzenia inwentarza współczesnych form wykorzystywanych w pisaniu historii literatury, przeglądu współczesnych gatunków historiograficznych wraz z ich kontekstem społeczno-kulturowym. Rejestr taki pozwoli odpowiedzieć na pytanie o cele komunikacyjne nowej historii literatury oraz wskaże przyczyny i funkcje jej wytwarzania, tzn. określi rolę poszczególnych gatunków historiograficznych w ich perspektywie cywilizacyjnej, wskaże udział poszczególnych form w tworzeniu instytucji historii literatury.

Tradycyjną historię literatury (reprezentowaną przez syntezę historycznoliteracką) zastąpiła zróżnicowana pod względem gatunkowym nowa historia literatury. Współczesna historiografia literatury korzysta m. in. z encyklopedii, antologii, katalogu, eseju, formy przewodnika (po mieście lub subiektywnego, środowiskowego), dziennika, rozmowy oraz z modeli performatywnych, interaktywnych oraz multimedialnych (muzeum, formy audio/wizualne, telewizyjne, itd.). Pluralizm form i metodologicznych rozstrzygnięć w historiografii literatury odzwierciedla przeobrażenia kulturowo-społeczne polskiej rzeczywistości. Historia literatury jako społeczna instytucja wiedzy doświadcza zmian w obrębie swojego funkcjonowania i znaczenia. Analizowanie nowych genologicznych form w tym obszarze uznaję za efektywny sposób opisanie tych przekształceń, dlatego będę przyglądać się metodologicznym, ideologicznym i społecznym założeniom poszczególnych projektów nowej historii literatury.

Niezbędny dla prowadzonych przeze mnie badań pozostaje kontekst komparatystyczny, ze względu na fakt, że zmiany w sposobie uprawiania wiedzy o przeszłości literatury nie ograniczają się jako zjawisko do polskiego literaturoznawstwa. Metodologiczne rozwiązania oraz poszczególne formy nowej polskiej historii literatury rozpatrywać należy także w kontekście ich kulturowego importu i transferu. Nieodzowne staje się więc osadzenie polskich przemian w kontekście nowych historii literatury innych obszarów językowych (wyniki moich badań porównam przede wszystkim z niemiecko- i anglojęzycznymi przypadkami).

Na projekt *Historia literatury polskiej po roku 1989 – (nowa) perspektywa genologiczna* składa się wieloaspektowa analiza stanu współczesnej polskiej historiografii literatury. Zamierzam m. in. zdefiniować aktualne znaczenie nośników analizowanych gatunków, szczególnie wobec form multimedialnych: dźwięk (rodzaje nagrań: audio i wideo), obraz (fotografia, ilustracja, reprodukcja, itd.) oraz film – problem słowa i wizualności, rodzajów materialności.

Przypadki historii literatury analizowane w ramach projektu zostały przeze mnie wybrane jako zjawiska reprezentatywne dla szerszego kręgu historiografii literackiej. Analiza pojedynczych przypadków pozwoli przyglądać się panoramie gatunków historiograficznych pod kątem różnorodności zjawisk oraz w kontekście ich społeczno-kulturowego znaczenia. W ramach projektu interesują mnie przypadki, które wprowadzają pewne *novum* do myślenia o tym, jak można uprawiać historię literatury. Dzięki tak zaplanowanym badaniom wskażę, jak zróżnicowana jest polska historiografia literacka oraz jak odmienne zjawiska bywają przez nią rozumiane.

Wynikiem podjętych przeze mnie analiz będzie całościowa panorama gatunków wykorzystywanych w pisaniu nowej historii literatury w Polsce po roku 1989 (umieszczona ze względu na porównawczy charakter w kontekście obcojęzycznych genologicznych dyskursów dotyczących historiografii literatury) — przyniesie ona odpowiedź na pytanie o aktualne znaczenie tak niejednorodnie funkcjonującej instytucji społecznej, jaką jest historia literatury. Efektem projektu *Historia literatury polskiej po roku 1989 – (nowa) perspektywa genologiczna* będzie również nowa organizacja instrumentarium badawczego poprzez usystematyzowanie gatunków historiograficznych polskiej historii literatury.